

YEMEN

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	3
3. DIŞ TİCARET	4
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	7
5. TÜRKİYE ile TİCARET	8
EKLER:	10

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Yemen Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	Başkanlık
Yüzölçümü (kara)	527.970 km ² (Dünya Bankası)
Nüfus (2024)	34.829.000 (IMF)
Dil	Arapça
Başkent	Sana
Başlıca Şehirleri	Sana, Taiz, Ibb, Hodeida, Hajjah, Dhamar, Hadramavt
Para Birimi	Yemen Riyali (YR)

Coğrafi Konum

Yemen, Orta Doğu'da Arap Yarımadası'nın güney ucunda Umman ve Suudi Arabistan'ın arasında yer almaktadır. En aktif nakliye hatlarının biri olan Aden Körfezi üzerinden Kızıldeniz'i Hint Okyanusu'na bağlayan Bab el Mandeb boğaz girişinde yer alan Yemen stratejik bir öneme sahiptir. Perim adaları ile birlikte yaklaşık 528 bin km²'lik alana sahiptir.

Siyasi ve İdari Yapı

Kuzey Yemen'de 1962 yılında Yemen Arap Cumhuriyeti ilan edilmiştir. Güneyde ise 1933 yılında Mısır'ın desteğiyle İngiltere'ye karşı direniş başlamış ve İngiltere'nin 1967 yılında çekilmesi sonucu 1970 yılında Yemen Demokratik Cumhuriyeti kurulmuştur. 1990 yılında iki bölge birleşerek Yemen Cumhuriyeti kurulmuştur.

Yemen Başkanlık sistemiyle yönetilen bir cumhuriyet olup iki meclise sahiptir. Temsilciler Meclisi seçilen 301 üyeden, Şura Konseyi ise atanmış 111 üyeden oluşmaktadır. Başkan devleti temsil etmektedir. Hükümetin başı olan Başbakan Başkan tarafından atanmaktadır. Atanan başbakanın Meclisin üçte ikisi tarafından onaylanması gerekmektedir. Başkan yedi yıllığına, Meclis altı yıllığına seçilmektedir.

Nüfus ve İstihdam

Yemen, Suudi Arabistan'dan sonra Arap Yarımadası'ndaki en kalabalık ülkedir. Yemen genç bir nüfusa sahiptir. Nüfusun %59'u 15-64 yaş, %38'i ise 0-14 yaş grubundadır. Şehirleşme oranı %39'dur. (Dünya Bankası-2021)

Ancak, hızla artan nüfus sıkıntıları da beraberinde getirmektedir. Her yıl işgücü piyasasına yeni katılan binlerce kişi işsizliğin çığ gibi büyümesine yol açmaktadır. İşsizlik oranı 2021 yılında %14'tür. (Dünya Bankası)

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Yemen'in en önemli doğal kaynakları petrol ve doğal gazdır. Ancak, diğer Körfez ülkelerinin aksine Yemen'deki petrol hem miktarı hem de kalitesi düşüktür. Üretim mevcut rezervlerin tükenmeye başlaması, yeni yatırımların yapılmaması ve iç savaş nedeniyle düşüş eğilimindedir. Yemen'in halihazırda 3 milyar varil petrol ve 17 trilyon feet³/481 milyar m³ doğalgaz rezervi bulunmaktadır. (<https://www.eia.gov/international/analysis/country/YEM>)

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlarla - milyar \$)	23,53	18,42	16,94	17,18	19,66	22,87	24,98	26,75
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	1,5	-2	-1	1,5	7	6,5	6	5,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla - \$)	706	541	486	482	540	615	658	691
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	29,5	-1,2	16,9	17,3	13,7	11,2	10	10
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-17,8	-19,1	-23,7	-21,5	-9,5	-0,8	-0,7	0,6
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	65,8	81,1	81,4	75,6	67	57	52,2	48,5

Kaynak: IMF (2024 Nisan)

*Tahmini veriler

Yemen, 2024 yılında 17 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH ile 196 ülke arasında dünyanın 131. büyük ekonomisi olup, bu çerçevede kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 186. sırada yer almaktadır. (IMF)

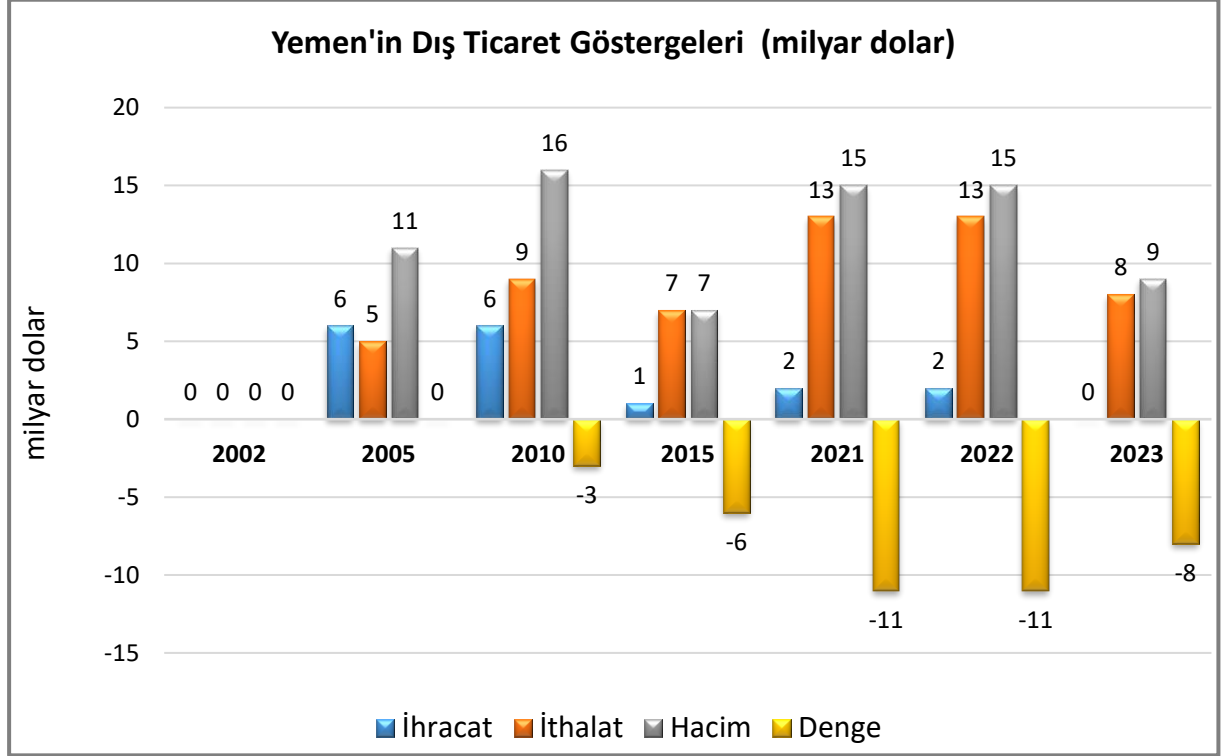
Komşuları ile karşılaştırıldığında küçük bir ekonomiye sahiptir. Fakir bir ülke olan Yemen petrol gelirlerine bağımlıdır. Sektör tüm ekonomiyi yönlendirse de, geleneksel olarak tarım sektörü, GSYİH'ya yaptığı mütevazı katkıya rağmen, istihdama, gıda tedarikine ve genel olarak kalkınmaya sağladığı katkı ile Yemen'in en önemli sektörü konumundadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Yemen dış ticaretinde açık veren bir ülkedir. İhracatı ağırlıklı olarak petrole dayanmaktadır. Üretimin yapıldığı sahalarda hem petrolün azalması hem de ülkenin yaşadığı iç savaş nedeniyle üretimin gerilemesi ülkenin ihracatında düşüşlere yol açmıştır.

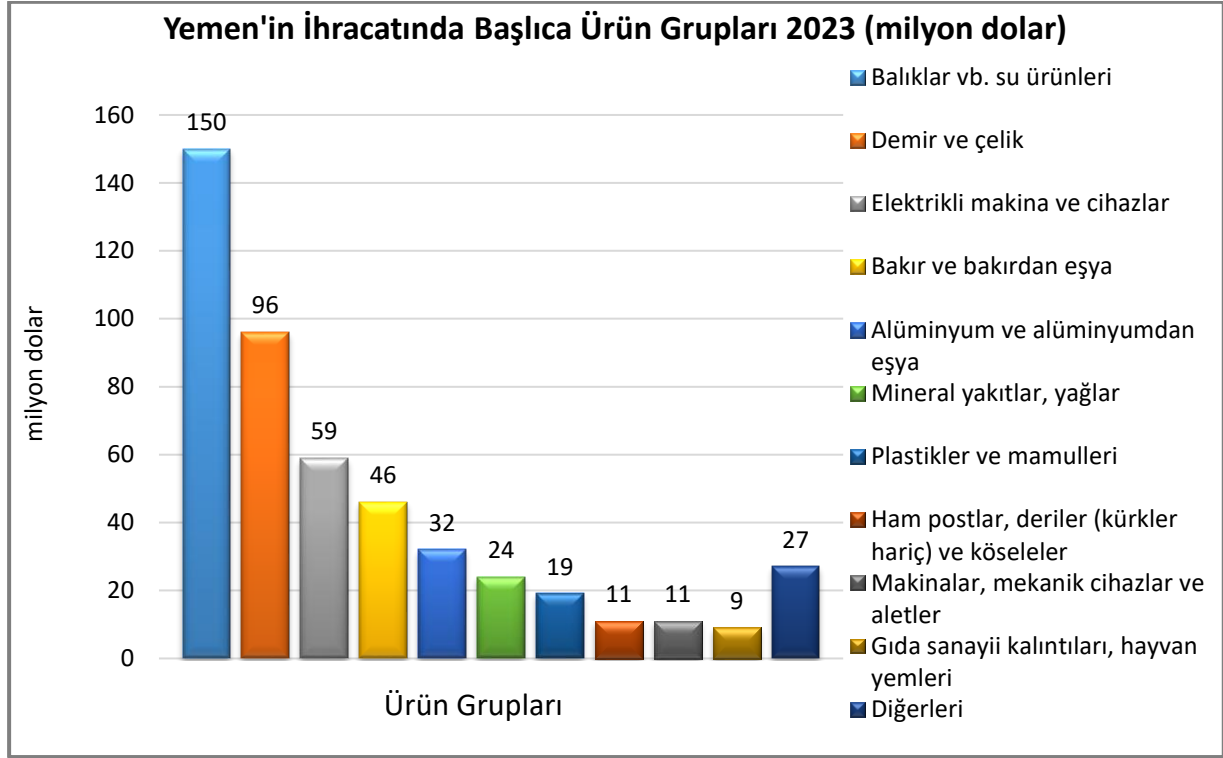
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen (11.07.2024)

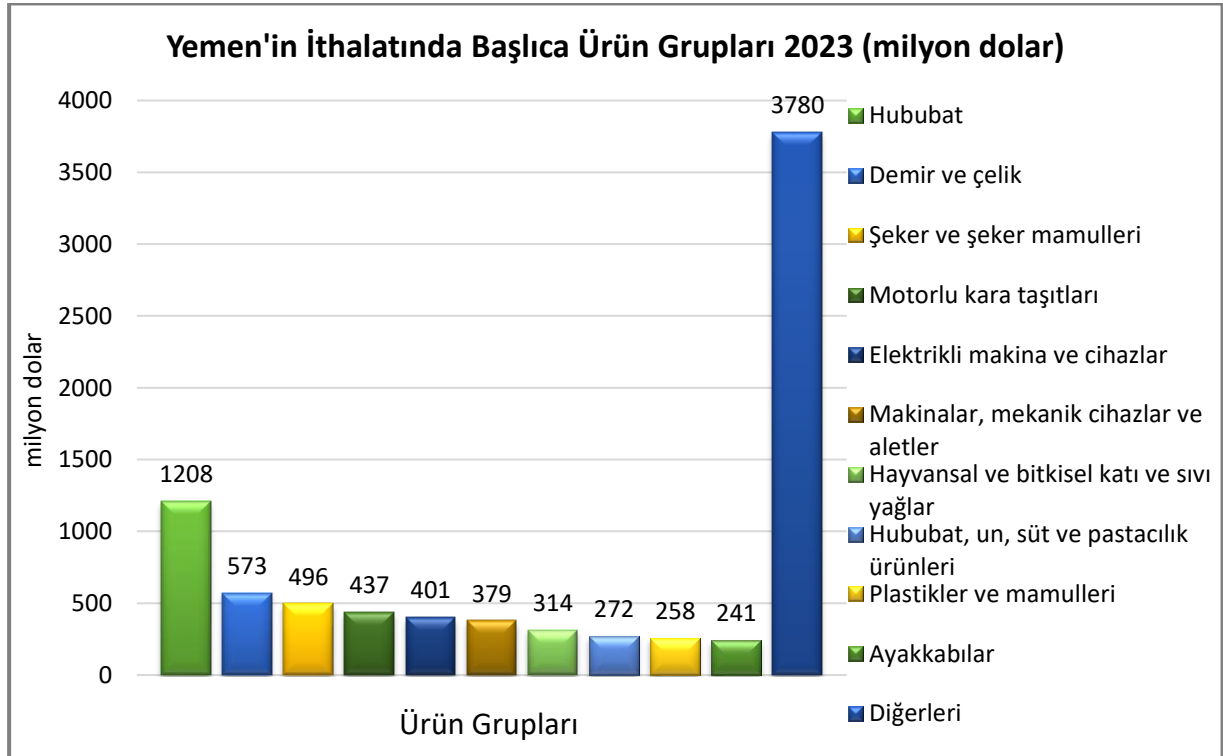
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

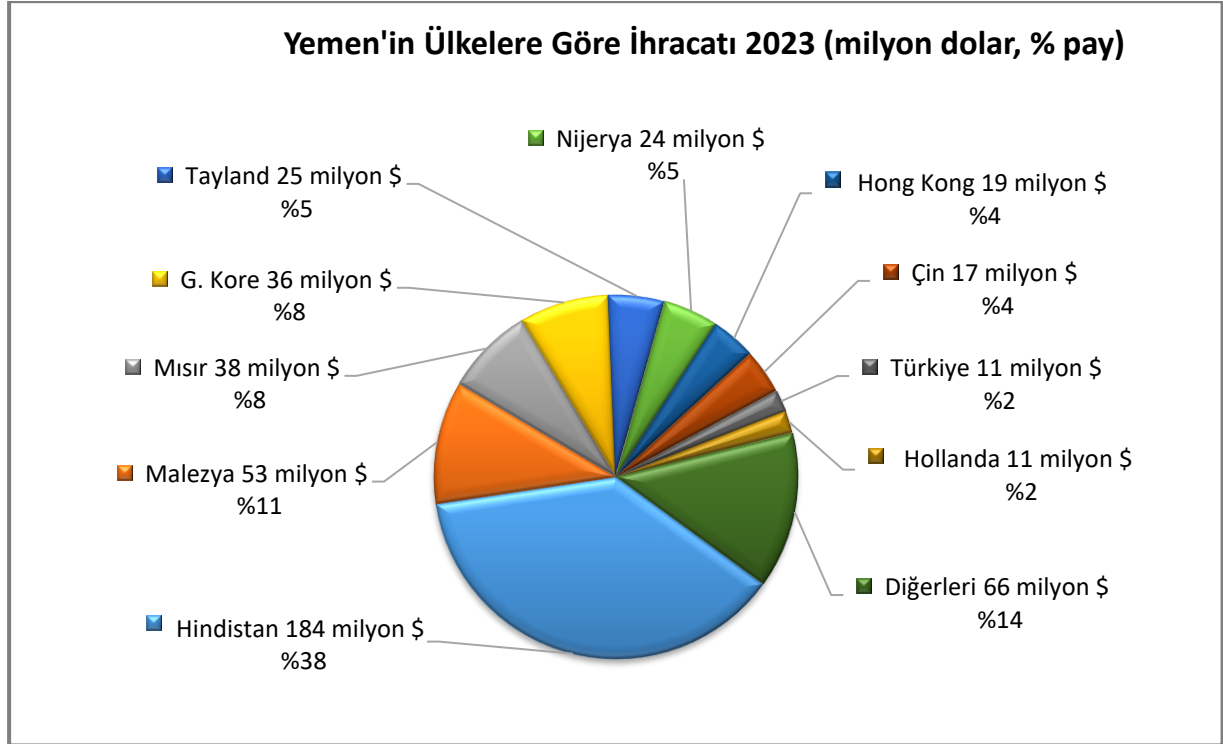
İthalat

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

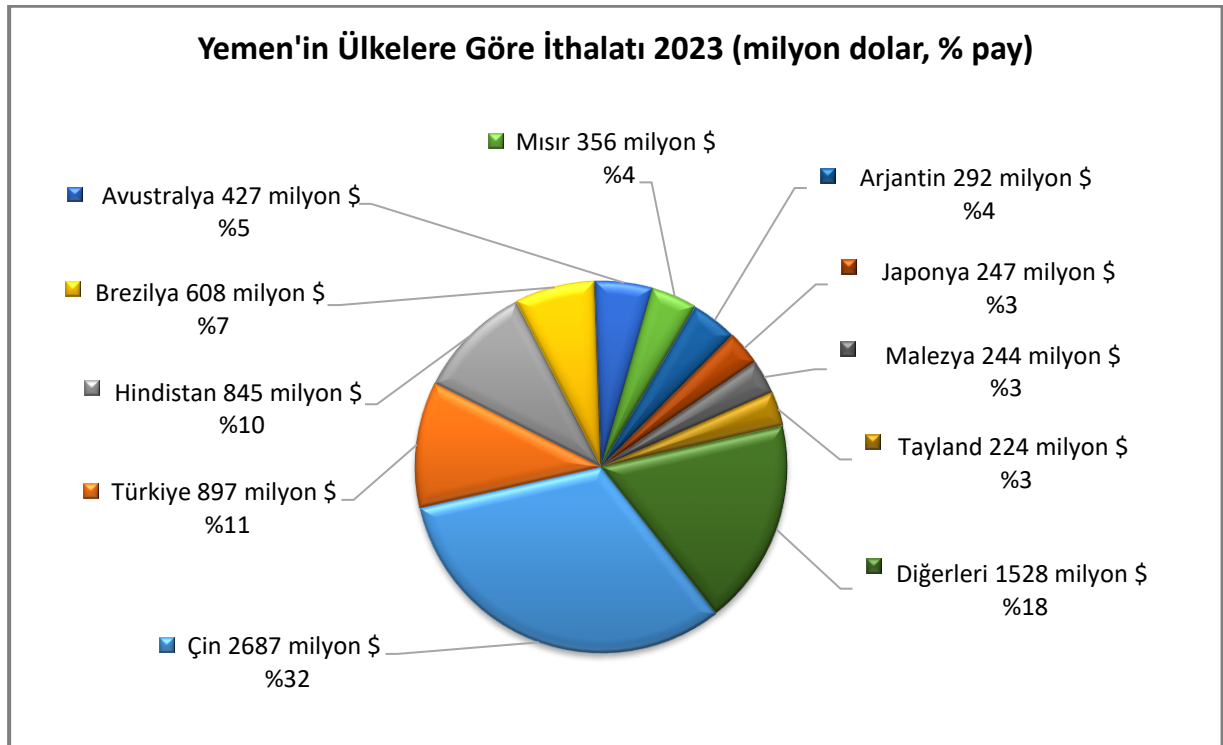
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap-mirrordata/Yemen [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Siyasi istikrarsızlık nedeniyle ÷lkede zaten sınırlı olan doğrudan yabancı yatırımlar büyük ölçüde ÷lkeyi terk etmiştir.

İş yapma kolaylığı açısından Yemen 2020 yılında dünyada 190 ÷lke arasında 187. sıradadır. (Dünya Bankası-2024)

2021 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 191 ÷lke arasında Yemen 183. sıradadır. (BM-2024)

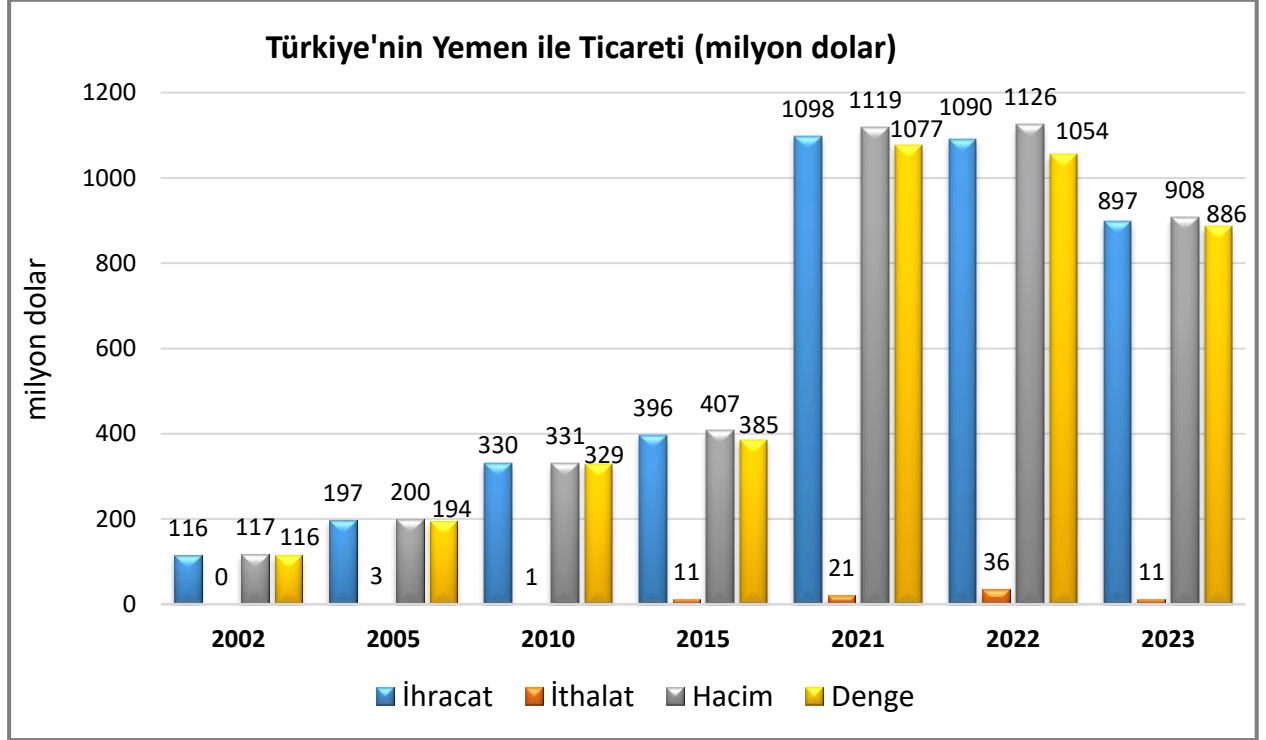
Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre 141 ÷lke arasında Yemen 140. sıradadır. (World Economic Forum-2024)

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

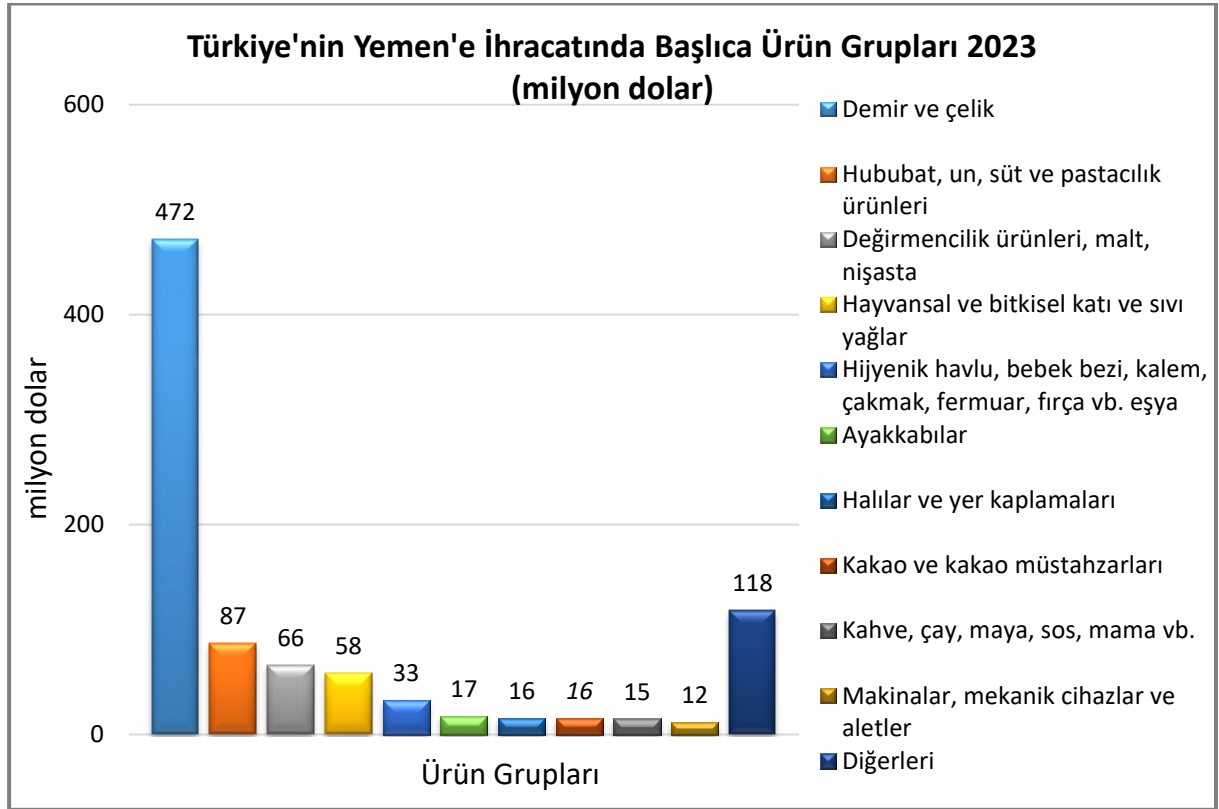
Türkiye ile Yemen arasındaki dış ticaret Türkiye lehine seyretmektedir.

Türkiye-Yemen Dış Ticareti

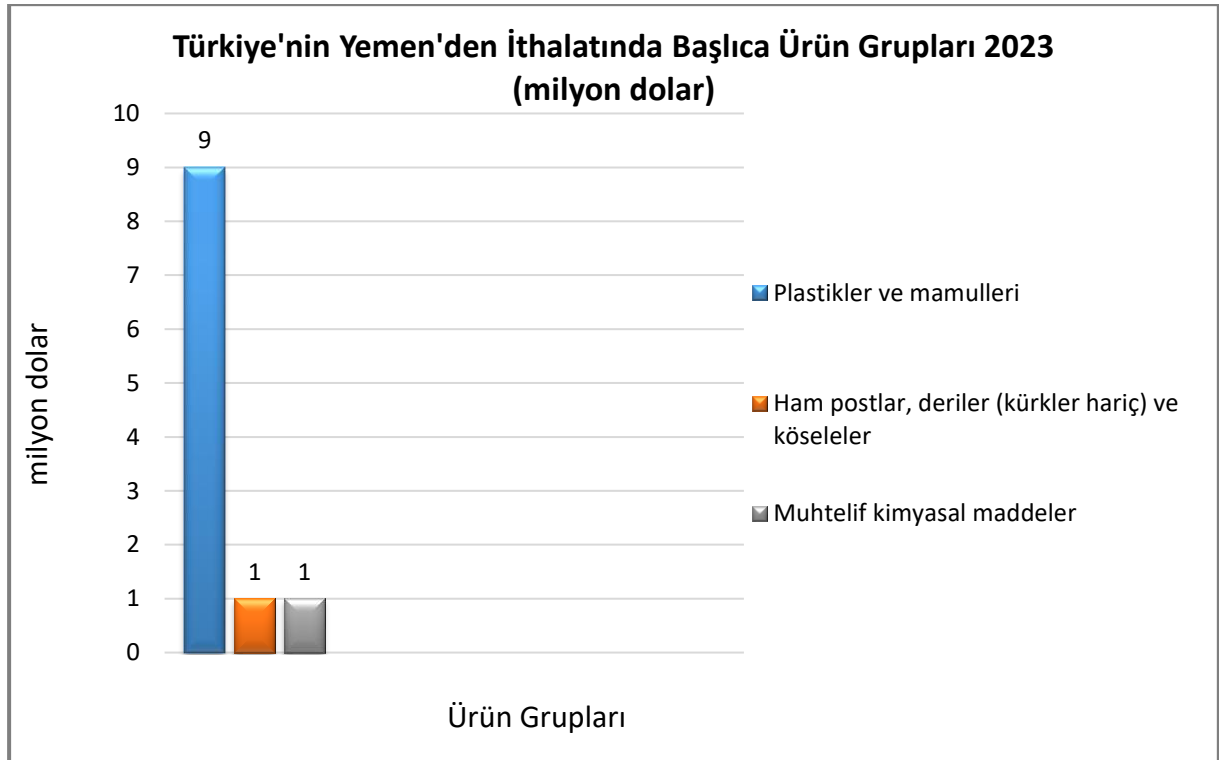
Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Türkiye'nin Yemen'e İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Yemen'den İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Yemen'in İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			2 209 618	2 129 934	484 121	100	-77,3
1.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	93 605	113 223	95 774	19,8	-15,4
2.	0307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	43 633	66 736	75 359	15,6	12,9
3.	8549	Elektrik ve elektronik hurda ve atıklar		34 674	58 989	9,1	-16,3
4.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	44 902	52 454	43 920	8,8	-35
5.	0303	Balıklar (dondurulmuş)	82 839	65 884	42 836	6,5	4,4
6.	7602	Aluminyum döküntü ve hurdaları	23 934	30 265	31 592	5	17032,9
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	365	140	23 986	2,8	-62
8.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	19 156	35 557	13 514	2,3	11,6
9.	0308	Suda yaşayan omurgasız hayvanlar (kabuklu hayvanlar ve yumuşakçalar hariç) (canlı, taze, soğ., dond., kuru., tuzl.vs.)	7 678	10 025	11 192	2,1	30,1
10.	0305	Balıklar (kurutulmuş, tuzlanmış, salamura edilmiş veya tütsülenmiş)	4 287	7 809	10 161	2,1	2692,8
11.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	2 106	362	10 110	1,9	-13,9
12.	4102	Koyun ve kuzuların ham derileri	7 690	10 771	9 274	1,7	-41,8
13.	0306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	12 137	14 336	8 338	1,4	-70,4
14.	2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	26 079	22 567	6 671	1,2	-76,5
15.	0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	28 521	25 586	6 012	1,1	-25,6

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen (11.07.2024)

EK-2: Yemen'in İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			12 848 098	13 067 577	8 356 872	100	-36
1.	1001	Buğday ve mahlut	844 602	1 011 654	558 947	6,7	-44,7
2.	1006	Pirinç	367 068	447 568	463 779	5,5	3,6
3.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	168 706	304 587	450 464	5,4	47,9
4.	7214	İnşaat demiri	549 886	502 601	449 537	5,4	-10,6
5.	1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	181 776	192 215	241 072	2,9	25,4
6.	8703	Otomobiller	411 712	256 861	211 954	2,5	-17,5
7.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	230 633	221 289	209 376	2,5	-5,4
8.	5407	Sentetik filament iplikten dokunmuş kumaşlar	242 404	208 587	191 433	2,3	-8,2
9.	1005	Mısır	168 026	171 280	183 750	2,2	7,3
10.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	106 463	160 577	183 201	2,2	14,1
11.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	288 231	236 226	154 592	1,8	-34,6
12.	0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	265 857	278 160	143 592	1,7	-48,4
13.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	200 814	231 600	135 756	1,6	-41,4
14.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	135 496	122 856	112 773	1,3	-8,2
15.	1901	Malt hülasası; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	134 776	135 955	108 724	1,3	-20

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen (11.07.2024)

EK-3: Yemen'in Ülkelere Göre İhracatı (1.000 Dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		2 209 618	2 129 934	484 121	100	-77,3
1.	Hindistan	103 902	254 321	184 356	38,1	-27,5
2.	Malezya	26 303	58 785	53 163	11	-9,6
3.	Mısır	52 636	57 403	37 820	7,8	-34,1
4.	G. Kore	48 349	56 531	36 463	7,5	-35,5
5.	Tayland	555 304	408 746	25 121	5,2	-93,9
6.	Nijerya	30	0	24 078	5	0
7.	Hong Kong	9 465	14 606	18 712	3,9	28,1
8.	Çin	470 813	633 257	16 980	3,5	-97,3
9.	Türkiye	21 139	35 973	11 137	2,3	- 69
10.	Hollanda	6 872	3 771	10 598	2,2	181
11.	İtalya	14 364	77 254	8 478	1,8	- 89
12.	İspanya	4 304	13 872	8 312	1,7	-40,1
13.	ABD	10 764	31 936	7 230	1,5	-77,4
14.	Endonezya	676	1 194	6 061	1,3	407,6
15.	Belçika	7 794	5 679	6 005	1,2	5,7

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen (11.07.2024)

EK-4: Yemen'in Ülkelere Göre İthalatı (1.000 Dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		12 848 098	13 067 577	8 356 872	100	-36
1.	Çin	2 570 114	2 797 613	2 687 496	32,2	-3,9
2.	Türkiye	1 097 987	1 089 939	896 677	10,7	-17,7
3.	Hindistan	767 860	1 069 293	845 379	10,1	-20,9
4.	Brezilya	269 457	327 830	608 448	7,3	85,6
5.	Avustralya	256 415	358 166	426 896	5,1	19,2
6.	Mısır	348 585	346 940	356 458	4,3	2,7
7.	Arjantin	274 612	290 679	291 900	3,5	0,4
8.	Japonya	294 958	257 688	246 839	3	-4,2
9.	Malezya	195 277	151 688	244 312	2,9	61,1
10.	Tayland	264 151	252 066	224 079	2,7	-11,1
11.	ABD	271 367	381 998	178 790	2,1	-53,2
12.	Endonezya	129 823	120 885	173 030	2,1	43,1
13.	Belçika	123 178	143 698	124 056	1,5	-13,7
14.	Fransa	132 870	251 305	105 285	1,3	-58,1
15.	Almanya	110 490	108 208	102 215	1,2	-5,5

Kaynak: Trademap-mirrordata /Yemen (11.07.2024)

Ek-5: Türkiye'nin Yemen'e İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			1 097 987	1 089 939	896 677	100	-17,7
1.	7214	İnşaat demiri	548 449	497 776	449 087	50,1	-9,8
2.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	67 600	81 700	75 482	8,4	-7,6
3.	1101	Buğday unu	106 680	152 748	56 680	6,3	-62,9
4.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	114 175	47 650	55 209	6,2	15,9
5.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	16 484	21 131	30 330	3,4	43,5
6.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	22 020	35 102	21 607	2,4	-38,4
7.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	13 767	12 694	15 620	1,7	23,1
8.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	14 889	16 157	14 275	1,6	-11,6
9.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	8 965	11 678	11 092	1,2	-5
10.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	6 170	12 294	10 394	1,2	-15,5
11.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	14 277	14 838	10 344	1,2	-30,3
12.	1902	Makarnalar ve kuskus	8 601	10 879	9 671	1,1	-11,1
13.	1103	Bulgur, irmik, topak halinde hububat ve pelletler	4 826	8 314	8 894	1	7
14.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	8 606	9 051	8 214	0,9	-9,2
15.	6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	3 353	7 432	7 817	0,9	5,2

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Ek-6: Türkiye'nin Yemen'den İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 Dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			21 139	35 973	11 137	100	-69
1.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	15 014	28 328	8 748	78,5	-69,1
2.	4101	Siğir (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	0	411	1 307	11,7	218
3.	3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	0	0	687	6,2	0
4.	8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	30	30	166	1,5	453,3
5.	6402	Dış tabanı ve yüzü kauçuk veya plastik maddeden olan diğer ayakkabılar	0	0	130	1,2	0
6.	0303	Balıklar (dondurulmuş)	3	246	43	0,4	-82,5
7.	4104	Siğir (buffalo dahil) ve at cinsi hayvanların dabalıktan veya crust (ara kurutmalı) post ve derileri	0	0	24	0,2	0
8.	1517	Hayvansal ve bitkisel yağlar ve bunların fraksiyonları	0	0	22	0,2	0
9.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	0	0	5	0	0
10.	6404	Dış tabanı kauçuk, plastik, tabii veya terkip yoluyla elde edilen kösele ve yüzü dokumaya elverişli maddelerden ayakkabı	0	0	4	0	0
11.	0304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	0	1	1	0	0

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata